కర్ణామృతము

వేదాంతగ్రంథములు

శ్రీ

కర్ణామృతము

అను

శృంగార పద్యావళి.

ప్రథమ భాగము.

శా॥ శ్రీవైకుంఠనివాసుఁడైన హరి, ల ♦ చ్చిన్జేరబిల్పించిబల్
ఁవిజ్ఞెంతకుఁజేరి, కౌఁగిటను, న ♦ ట్టేజేర్చి కేళీగృహం
బావేళన్వడిజేర్చెనంటు, భళిరే ♦ యావిష్ణువెల్లప్పుడున్
నావయ్యారినిబ్రోచుగావుతమహీ ♦ యానందసంధాయియై

చ॥ మనసునుపట్టజాలకను ♦ మానిని, నిగ్గనిహస్తసంజ్ఞచే
తను, పదిహాప్యముల్నిశకు ♦ తథ్యమొసంగెదనంచుజెప్ప నీ
జననియనుజ్ఞయుస్వఁడసి ♦ చయ్యననాకడ కేగుదెంచియున్
సునిశిత నేత్రతూపులను ♦ చూపులునాపయిఁజూపకోమలీ॥

మ॥ జగధీశున్మరపింపజాచ్చెయికనీ ♦ జన్మాంబునిగ్గూడకే
సగపాలైననుముక్తిజెందదనుచున్ ♦సందేహముల్జెందెయా
పగలేరాత్రిగదోచకాంతఁడికిక ♦ భద్రంబుగన్జూచితిన్
భగవంతుండిదిచూచుచుంచుమదిలో ♦ మానంగనేనెంచితిన్॥

చ॥ ఉదయమునందెలేచిపొగ ♦ సొప్పగసొమ్ములుఁవిదాల్చి, లే
వదనముముద్దుగుల్కఁతన ♦ వస్తువులిచ్చుటదాచినట్లుగా
పదపడినేగుదెంచి, నిలు ♦ ంగనుచెంగట నేమిచెప్పుదున్
హృదయముపారెనీరుగను ♦ గెనుతొల్లిటిబుద్ధియగ్నియై॥

చ॥ ధనమనుగంటనిమ్ము కుల ♦ ధర్మము కాదని చెప్పనిమ్ము లో
కనుగొని తల్లిదండ్రులిది ♦ కాదని బుద్ధిని చెప్పనిమ్ము యిం
ట్లును మడిమాన్యముల్ జగతి ♦ గో కులపాలయిపోవనిమ్ము తా
దనియగ నెంచు కాంతగను ♦ దాకను జెందము తృప్తి జెందు నే॥

మ॥ సతి, నీతల్లికి జెప్పకుండగను యీ ♦ సద్వర్తనంబున్, యహం
కృతి జేయుంగను శక్తియున్న పిలుపన్ ♦ కేళీవిలాసక్తికిన్
మతిసందేహము లేక వచ్చెదనుజు ♦ మ్మాయన్న యాపల్కు
కున్
నతికోపంబును దెచ్చుకొంటివిమదిన్ ♦ యాహా సతీరత్నమా॥

ఉ॥ చేతులు త్రిప్పుకొంచు, మన ♦ సేతులు తల్లికి జెప్పకుండ, నే
రీతిగ జక్క నొనసిన ♦ "లేక నుపోయినమా నెగాక, నీ
మాతకు జెప్పినన్ వినుము ♦ ప్రాణము పోయిన రానటన్న" కో
పాతిశయంబు చేతగని ♦ పాతితి వింటికి టెంకురంగుగన్
బూతులనాడ శోకుసుమి ♦ పుట్టినబుద్ధిది రిత్తపోవునే॥

ఉ॥ అచ్చుగనప్పుడే జనని ♦ కంతయు జెప్పితి చెప్పినంత, రా
వచ్చునటంచు పల్కనిక ♦ మానసమందున చింతయేల నీ
కిచ్చ జనింపదేల మహి ♦ కీర్తిపి వేగమె రాగదయ్యా, నా
ముచ్చటదీర్పుమయ్యా, యను ♦ ముద్దులపల్కటుపీడు డెం
దమున్॥

ఉ॥ మాటలు లేని పూర్వమున ♦ మాటికి మాటికి చెంతరాగ, నో
బోటిగొ రొందు కోపనిని ♦ బూని చరించితివంచు నెంచ, యీ
లాటి చమత్ప్రియా వాదుపు ♦ లందున వచ్చితివంచు నాత్మలో
జోటిదలంప నైతికలు ♦ షుండను నీయెడ ద్రోహుడన్ జుమీ॥

ఉ॥ ప్రౌఢుశమేలుగాంచిపాలు ♦ పొందగపండ్లను దోము
కొంచు, యా
పెద్దయరుంగురాతిపయి ♦ వేడుకగూర్చునియుంటజూచి యా
ముద్దియగుమ్మమున్నిలిచి ♦ మోదమునవ్వడిలొంగిచూడగన్
యద్దిర చందమామయన ♦ యచ్చెరువయ్యెనుజుమ్ము చిత్త
మున్॥

ఉ॥ చూచిననేమియామెమది ♦ చోద్యనిధింబడితేలనాడు, చే
జా నకాకపోయెనిక ♦ సంగమమెప్పుడొలోచదాయె, యే
తో గనేమియామెయిది ♦ తుచ్ఛప్రవృత్తనిమాననెంచ, నీ
చూ పులంబడుమ ♦ సుందరికన్నులుయెట్టికన్నులో॥

ఉ॥ గొబ్బునకార్యమేదొగొని ♦ క్రుమ్మరుచింటికివచ్చెనంతనే
తబ్బిబులాడిపోకుగొని ♦ తీక్ష్ణమొచ్చియుచెంతజేర, చో
యబ్బ, యిదేమిచోద్యమన ♦ యాడుచునుండెనపైటలోన నీ
గుబ్బలకీయవచ్చుపది ♦ కుప్పలరత్నము లంబుజాననా॥

ఉ॥ యింటనుతల్లిలేనిమెడ ♦ యింతిరొనిన్ననుబట్ట శక్యమే
తుంటరివిల్లుకానికిం ♦ దుస్తరమాజుమి యొతజాణవే
కంటినిదెత్తిజూడపర ♦ కాంతనుమోముచుయెట్టినన్నుగ్రే
గంటనుజూచిబుద్ధిఖుల ♦ గల్పితివయ్యరె, యేమనందునే॥

ఉ॥ నీకడకేగుదెంచుటకు ♦ సిక్కము బుద్ధిజనించెగాని, యొ
తోకతినాత్మరాలవలె ♦ తోచును జూచిననీదుమాత, మీ
వాకిటరానుసందియము ♦ పల్మరుభావముజెందుచుండె, నీ
కైకపటంబులేదుసుమి ♦ కాంతరొకాగడగాల్చిగాంచినన్॥

చ॥ గృహమునయందునీజనని ♦ కిన్నియెదో విధంబుచేత భీ
తి,హరణముంబొనర్పగను ♦ నెంచగయింకొకతుండెవృద్ధ తో
త్తమ, గనినంత నేవినుము ♦ తన్వి వచించెద యెదొ పెద్ద, దు
ర్గ్రహమనిభీతిదోఁచివుద ♦ రంబుపటుక్కునవ్రక్కలౌజుమీ॥

ఉ॥ కేలనుబిందెగైకొనియు ♦ క్రీడవిలాసినివోలె సొమ్ములన్
లీలనుదాల్చి నీరు, యువ ♦ లీలను తెచ్చుటబైలుదేర, నీ
వాలుమగంటిచూపులను ♦ బాపురె! చూచినపూరుషాళి వె
య్యేలనునీదుదాసులయి ♦ యింటనుకుక్కలుగారె సుందరీ॥

చ॥ ధనమును కాసజెందియును ♦ తారుచు కేపుచునుంటివంచునా
మనమున నెంచితిన్ మొదట ♦ మక్కువనిక్క మెరింగితిన్ జుమీ
వనితరొ నీదుమానసము ♦ వశ్యరె, వల్పులకుప్పు, లేక, మో
హనవలపూనుభావికముకో ♦ యాత్మదలంపగ లేనుకొయ్యక్రీ॥

మ॥ ధనముల్ పోయినపోవనిమ్ము నిధుముల్ ♦ తన్మాపరానిమ్ము కా
దని మిత్రుల్ వడిజెప్పనిమ్ము సతిన ♦ త్యంతార్తి చేదిట్టినన్
జనునే నీకని, తల్లిదండ్రులిలపై ♦ సద్బుద్ధులన్ జెప్పినన్
తనువున్ ప్రాణముయుండ, నిగ్గవయకన్ ♦ తన్వీవిడంబుత్తునే॥

శా॥ ఔరా యెంతటి నేర్పుకత్తెవొ కో, ని ♦ ద్రం జెందనీతల్లి, వే
పారంజూచియుముద్దుగుల్కనగుంకో ♦ వయ్యారిచందంబునన్
నారీచోరకు జేరియున్ సరసముల్ ♦ యాడించుదో నన్ను, స
త్కారం బేమనిమెచ్చుకొందు భళిరా ♦ కాంతాసతీరత్నమా॥

ఉ॥ భావమునందు మోహమొక ♦ వైఖరికన్నులవెంటజూపుచున్
భావమునందుగల్గుదయ ♦ భావముచేత నవెల్లడించుచున్
భావమునందు సర్సమును ♦ పల్కులచేతనుతృప్తిజేయుచున్॥
ఈవిధిచొరజేరినల ♦ యించెద వెళ్ళుమసుందరీమణీ॥

ఉ॥ ముందటికాలమందు నను ♦ ముద్దియలందరిలోనరంభయే
యందమునందుదీవియని ♦ యందురు నప్పటికాలమందు నీ
వుందువొ మానినీమణిరొ ♦ యొప్పులకుప్పని జెప్పకుందురే
యెందునుకానసట్టి జల ♦ జేక్షణయుంచునువాగఖుఁదురే॥

చ॥ జగమునసుందరీమణుల ♦ చక్కదనంబునుతీసిముద్దగా
దగనొనరించినేర్పున వి ♦ ధాతనొకానొకస్త్రీని జేయఁగా
దిగియిటువచ్చినట్టియువ ♦ తీమణియో సురనారియో వచిం
పగధరయేరికిన్వశమె ♦ భామనుకన్గొనక్రొమ్మెరుంగురా॥

మ॥ కలమున్బట్టియునీదుయందముచమ । త్కారంబుపద్యంబుగన్
లలితోత్సాహముబుట్టివ్రాయదలచన్ । రంజిల్లునీమోహన
త్కళలెల్లన్ హృదయంబుచేరియును చి । త్తంబున్వికల్పంబుగన్
గలుగన్ జేయఁగసాగరాదుకలమో । క్రాల్గంటియేమందునే॥

మ॥ ధరణీచక్రమునందుకీర్తిమయుడున్ । దాసాళిహృత్ప్రీతుడున్
సరసీజాక్షునివర్ణనల్ సలుపగా । సంతైనవీలుందు యో
తరుణీరత్నమనీదుయౌవనచమ । త్కారంబువర్ణింపగన్
తరుగన్నేరదుకాలమెంతయయినన్ । తన్వీ! జగన్మోహినీ॥

చ॥ సరసనుజేరిముచ్చటలు । చక్కగచెప్పదొడంగినంత సం
బరమునముద్దుమోవిచిరు । పల్కులతావయి తేనెలొల్కగన్
గరితరొత్తుమ్మెతల్విధము । కర్ణములివ్యోడ్రగోలజొచ్చె నీ
సరసవచమ్ముఁ బంగనిన । చానరొకోకిలగానమాజుమీ॥

మ॥ వెలకట్టంగనునీదుయందమునకున్ । వేల్వేలుగన్ దెచ్చి కు
ప్పలుపోయంగనుసాటియౌనె కలచె । ప్పన్నీఁకసాధ్యంబె కో

మలి నీయందముకున్మదీయకృతియగా । మత్తేభవృత్తంబు ని
శ్చలతత్వంబుననిచ్చినాడగొనుల । కుల్కోట్లుసేయుంజుమీ॥

ఉ॥ యీవలిజేతపద్మభవు । డెన్నిదినంబులునూహజేసి, తా
జేసెనునేర్పుతోడ, సర । సీరుహనేత్రిని స్వర్ణగాత్రినిన్
యాసొగసెన్నయిజ్జగము । నందునచల్లనిహాయినిచ్చు వ్య
త్యాసములేకపాల్కడలి । నర్మిలిపట్టియనంగనొప్పెడిన్॥

చ॥ కలకలలాడునవ్వులును । కామునితూపులనంగచూపులన్
కలువలరేనిబోలెడిమొ । గంబునునీతగుయౌవనంబునన్
పలుకొకవింతడొచెడి సు । భాషితముల్గనమన్మధుండు, త
న్నెలువనువీడబుచ్చితన । చేడియగన్నినుచేరదీయడే॥

మ॥ మగువానీకునుడాస్వముల్సలిపితో । పల్మారులాలించియో
తగురొక్కంబునునిచ్చియో, హరినిచి । త్తంబందుప్రార్థించియో
తెగువన్ జేసిరొనిన్నుముద్దుగొన్న,న । ద్దీనుంకుధన్యాత్ముడా
జగతిన్వేరొకవానిత్యర్థుడనగన్ । చంద్రాస్యసందేహమే॥

చ॥ కనులకుదిద్దికాటుక, యు । ఖంబునకస్తురిబొట్టువెట్టి న
న్ననిశశివన్నెచీరెనుదొ । యారముగన్ధరియించిహారముల్
తనమెడనిండదాల్చిజడ । ద్రాచువిధంబునయాడ, నాసతీ
మణిజనుచుండెగాంచుమదె । మన్మధురాశిసమానవై ఖరిన్

ఉ॥ తొన్నడునిన్నుగాంచుదును । యెన్నడుసన్మనసారకౌగిటన్
గ్రన్ననతేర్చుకొందును, యి । కన్ చిరుమోవినిపంటనొక్కు,
యిం
కెన్నడుభాగ్యమబ్బునికో । యెన్నడునీసుఖచందమామనా

కన్నులపండువౌనటుల । గాంతునొత్తోచదు కామినీమణీ॥

శా॥ నీమోహాంబుధిపాశబంధనముచే । నేర్పారనన్ బట్టి యా
భామారత్నము, చెంతజేర్చుకొనగన్ । వందల్ ప్రయత్నంబులన్
కామాసక్తిని జేయుచుంటివివృథా । కాలంబువోగొట్టుచున్
యేమాత్రంబును కాలువెట్టుదుమనం । బీవృత్తికిన్ సుందరీ॥

చ॥ అడవినిగాయువెన్నెలస । మానముగన్ చెలి యౌవనంబు నీ
పుడమినిపాడు జేసుకొన । శోకము వేరొకనిన్ వరించి నీ
వడయుముసత్సుఖంబనిన । ప్రాణమునిప్పుడె తీసుకొందు నీ
వొడ్డబడకుండినంచనెడి । మోహపుపల్కులవీడ నేర్తునే॥

చ॥ వనితరొయిట్టి కార్యముల । పట్టుననాకిసుమంతనిచ్చ లే
దు, ననువృథాగపాపమున । ద్రోయకునాకిడివృత్తి కాదనన్
చనువునదూరనెంచెదవు। చంద్రునిఖింద్రునికన్న యెక్కువా
య నెదవుమేమినీపలుకు । లద్భుతమంచుదలంతు కోమలీ॥

ఉ॥ అందనిమ్రానిపండునకు । హస్తముజాచినరీతినీదగుం
పొందులభించుటంచుదల । పోసితిగానిమనంబునందు యా
యిందునితాల్పుసత్కృపను । యింతిరొనీదగుకూటమబ్బె యా
సుందరిధన్యుడన్నయితి । జుమ్మిక యింద్రుడవైభవంబునన్॥

ఉ॥ కోపముజెంది నేకసరి । కొంచునునావలత్రోసివేయ, ని
కీపనిమంచిదా సఖుడ । నిన్నిమనంబునకోరియుంటి నా
తాపముదీర్పుమాయికను । తాళ్ళత్రిశుద్ధిగనమ్ముమంచు నా
కోపముదీర్పకష్టపడు । కోమలి నెట్టులవీడుదున్ మదిన్॥

చ॥ మునుపటిజన్మమందునను । పుణ్యములెన్నియొ జేసియుంటినో
ఘన నియతిన్ వ్రతంబులను । గాంతుదలిర్పగ నెన్ని జేసితో
గనుక నెయిట్టిసుందరిని । కౌగిట జేర్చ భాగ్యమబ్బె నిం
కనునను బోలు పుణ్యునిక । గాంచగ వశ్యమె యెందు చూచినన్

మ॥ సతి యిక్కట్టులు గల్గినన్ పురజనుల్ । సత్రోవ కాదంచు నా
ధృతి దూలన్ సరసవాక్యముల్ పలికినన్ । తిట్టంగ సాగించినన్
హితవున్ బోధన జేసినన్ మరతునే । హృత్సీమ నేనిన్ను యీ
క్షితిపై ప్రాణము పోయినన్ సరియె నీ । స్నేహంబు వీడన్ సఖీ॥

ఉ॥ నాలుగు మోములుంగలుగు । నాథునికైనను వేయినోరులం
బోలిన శేషుకైన సుర । భూపతికైనను నీదుయందమున్
మేలుగ గాంచి వారలును । మెచ్చ నెంచగ కన్నులన్ గనన్
జాలరు నింక మర్త్యులవ । శంబె జగంబున సుందరీమణీ॥

మ॥ సకలైశ్వర్యముతో సుజవ్వనముతో । సంతానముల్ నూరుతో
యకలంకంబగునట్టి సౌమ్మసముతో । యాశ్చర్యసంశీలతో
సుకుమారత్వముతో బిగింపుగలవై । జూపట్టు పాలిండ్లతో
సకియా వర్ధిలు మేదినీతలముపై । సంతోషసంపూర్ణతన్

ప్ర థ మ భా గ ము.

సమాప్తము.

10830